

CATALVNIA SOCIÀL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA APARTAT 273
TELEF. 1114

L'exposició de Barcelona

Totes les forces vives s'han mostrat partidaries que es celebri, en la data fixada, la gran exposició de Barcelona. Es aquest també el desig unànim de la ciutat. Aquesta exposició l'ha de veure també amb bons ulls tot Catalunya, car al nostre treball i a la nostra cultura hi aporten llurs energies els catalans de totes les contrades. La ciutat de Barcelona, es la ciutat de tots els catalans. Treballem, doncs, amb entusiasme pel seu creixement. Les exposicions no es fan amb il·lusions, sinó amb diners. No es cregui la gent que anem a convertir la muntanya de Montjuïc en un petit paradís i que els diners necessaris per a la construcció de les obres plouràn del cel. No cal pensar amb l'ajuda de l'Estat. Si es donessin a Barcelona uns quants milions més, totes les ciutats d'Espanya voldrien fer exposicions. Cal, doncs, que l'esforç sigui nostre per tal de mostrar al món la nostra obra amb un orgull legití. Els que tinguin diners que no tanquin la caixa si son cridats a donar-ne. Un poble que no ha fet mai grans coses. Pensem que la petita llavor que colgarem a la terra es convertirà en un arbre esponent. Els nostres diners i els nostres esforços contribuiran a la creixença de Barcelona. Si ha estat trontollada per fortes convulsions socials; si ha estat vertida en camp d'experimentació de les doctrines mes anàrquiques i disolvents; si ha estat sotraquejada la seva economia i ha estat víctima de la folia dels elements que pretenen solucionar els conflictes socials matant a trets els seus adversaris; si ha estat humiliada i esclavada i malgrat totes aquestes circumstàncies no ha mort, be deu ésser ben forta la seva vitalitat i la seva força creadora. Si en l'adversitat és gran, bé ho serà mes si aconsegueix que vingui gent d'arreu del món a admirar el nostre esforç i la nostra riquesa. Però cal prevenir-se contra les males llengües. Hi ha gent que sotja constantment en les tenebres per tal de babejar l'honorabilitat dels altres. Per certs elements l'exposició no es altra cosa que un negoci. Criden i gesticulen airadament perquè son impotents per fer obra constructiva. El seu element es la cridòria i l'escàndol. Ells, com aquells homes del conte rus, troven un gos mort al mig del carrer i no hi veuen sinó les nafres purulentes. Nosaltres sapiguem veure-li les dents blanques. Totes les obres humanes son imperfectes. Al davant de l'obra magna de l'exposició hi ha persones honorabilíssimes i això ja es una garantia. Quan es celebra la darrera Exposició Universal, també varen sentir-se veus estentòries que clamaven contra els patriotes que treballaven coratjosament per assegurar el seu èxit. Son els de sempre. Els que no treballen ni deixen treballar. Si oferim la nostra ajuda i el nostre entusiasme al Comitè de l'exposició, aquesta serà una realitat. Si ens mostrem indiferents, demostrarem davant del món la nostra impotència. Barcelona es gran i es forta i amb l'ajuda de Deu, triomfarà.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

El fet polític sobressortint de la setmana l'ha constituït la discussió i votació de la proposició presentada pels lliberals al Congrés amb motiu del debat sobre els successos del Marroc.

El Govern va acceptar l'essència de dita proposició, que es referia al protectorat de la zona d'Àfrica, i per boca del Sr. Maura va refusar el restant de la mateixa que feia relació als problemes militars i que tancava una manifesta censura per el Sr. La Cierva.

Ja conformes en l'essencial, govern i oposicions governamentals, no cabia arribar a votar la proposició. Perquè ¿qué buscaven els liberals?, ¿definir criteri?; ja ho quedava amb la discussió, sobrant la votació; ¿provo-car una crisi? no, de cap manera, segons en Romanones, qui va defensar la proposició; llavors, ¿perquè votació?

I així resultà que en Romanones i l'Alhucemas volien evitar la votació per inútil i perjudicial; i l'Alba i l'Alvarez volien votació per fer mal al Govern.

I entre la discordança dels lliberals i un avis arribat als mateixos d'una alta personalitat anunciant un Govern Cierva pel cas de que fracassés l'actual, feren el miracle de que els lliberals votessin i no votessin la proposició, arribant a l'extrem de que els dos Ministres lliberals votessin en contra de la proposició presentada pels seus caps, per expressar manament dels mateixos. ¡Quin paper més ridícol! Amb això queden altra volta dividits els lliberals i consolidat el Govern, a gust de l'opinió sana.

El nostre exèrcit segueix avançant en terres africanes, trobant escassa resistència. Ha ocupat fins a Ras-Médoua, amb el que's diu queda tancat el primer cercle d'operacions. El segon sembla, però, que no es farà esperar.

També s'afirma que el General Cabanellas està sumariat i destituït amb motiu de la seva carta sobre les Juntes de defensa. Aquest assumpte porta un caient gens agradable.

A Barcelona s'ha reunit sota la presidència d'un Ministre, una Assemblea magna de corporacions i forces vives per a ratificar i enfortir la tasca de la Junta de l'Exposició Internacional i Espanyola i senyalar la data de les mateixes, que es fixà per abans de l'any 1925. L'Assemblea constituí un esdeveniment ciutadà.

ESPANYA ENFORA

En parlar, la darrera setmana d'aquestes planes estant, de les potències marítimes que es disputen el domini dels mars, quedaren oblidats els Estats Units, com si no fossin, avui per avui, els capdevaners del món. Per fi sembla que aquest domini se'l repartiran, potencialment, els yanquis, els anglesos i els japonesos, en la corresponent proporció: cinc, cinc i tres. Encara que la Conferència de Washington no conseguís altra cosa que aquesta, ja fora un aconsegiment memorable.

Referent a França i a Itàlia, sembla que les marines de guerra de ambdós potències no sofriran disminució; al contrari. Com que la seva desproporció comparada amb les de les tres dites grans potències, es excessiva, tan França com Itàlia reclamen el dret d'augmentar les grans unitats de combat fins posar-se a un peu de força equitatiu. Demés França ha conseguit que, atenent a possibles contingències bèl·liques amb Alemanya, se l'autoritza a mantenir en peu de guerra un exèrcit capaç de lliurar-la de tot perill per aquest cantó. Itàlia ha dit que amb 100.000 homes movilitzats ja en té prou. Cosa semblant sostenen les tres cabdals potències marítimes per lo que fa als armaments terrestres.

El punt mes discutit, i encara sense resoldre, al escriure aquestes ratlles, es el dels submarins. Anglaterra sosté que aquests barcos no constitueixen armes de combat sinó mitjans traidors de assassinar al pròxim, i demana, per tant, la seva supressió, pura i simple.

Aquesta opinió no la comparteixen les demés potències, inclinant-se a limitar solament les flotes submarines a proporció de les respectives armades. Anglaterra, proclama que les flotes aèrees no poden considerar-se de combat marítim, i deuen quedar lliures.

Ni en això ni en la qüestió dels submarins te Anglaterra qui li faci costat.

Egipte torna a reivindicar l'independència i el plet d'Irlanda, gravíssim de sí, l'agreu-gen enormement els protestants del Ulster. Avui paga Anglaterra el vell pecat d'envair el territori irlandès, totalment i santament cristià, amb la tramesa de una legió enemiga per tal de injectar a Irlanda el virus de la Reforma.

L'esperit del novell dret obrer alemany

No es pot pas negar que l'Alemanya ha sigut sempre l'estat capdevanter en la realització dintre el dret d'un regímen favorable als obrers. Cal no més recordar la Conferència de Berlín l'any 1890, la fundació de l'obra de les associacions internacionals per la protecció legal dels treballadors, per la lluita contra l'atur forçós i contra la tuberculosi. Però cal atendre que si la contextura de la llei era tal que les Conferències recents de Washington i de Ginebra no feren sino formar ses resolucions en molts punts als que ja era estatut en terres teutòniques, era una cosa la lletra i àdhuc l'intenció i altre llur realització que depenien de l'esperit que informava el concepte legal de l'actuació obrera.

Un gran pas es va dar en la data senyalada, 1884-1887, en instaurar el règim d'assegurances, substituint la idea d'assistència i almenys per la de previssió, qual sistema confereix als interessats el dret de control sobre llurs cabals. De totes maneres era l'esperit que fallava; i així en el cas de l'assegurança-accident, l'administració es deixava en mans, totes plenes, dels sindicats professionals; es veritat que a l'assegurança-invalidesa una representació obrera era equiparada dintre el Consell consultiu a la dels patrons, però de fet els qui tot ho manegaven era el funcionariat; en quant a les societats d'assegurança de malalties, per més que tota gestió estava confiada als interessats, la intervenció de les autoritats la feien fonedissa.

Tot això era fruit de la migrada bel·ligerància que als sindicats obrers se'ls concedia, tant que a les antigues províncies prussianes no era permesa l'associació a les grans masses de treballadors del ram de transports i de l'agricultura. Tota consideració pels sindicats patronals, una relativa condescendència, al màxim, per els obrers. El mateix Codi penal curava de reprimir la coacció a les vagues, en canvi no tractava d'actes semblants produïts per l'amenaça d'un lock-out.

La gran guerra trasbalsà un xic aquest estat de coses fent comprendre als elements

directius de la política alemanya que una organització de masses era indispensable, començant-se per otorgar els mateixos drets als sindicats obrers que als patronals. El miracle estava ja fet, l'esperit de democràcia inspiraria ja en avant aquells mateixos textos legals.

La proclamació del 12 de Novembre de 1918 marcava la inauguració d'una nova era social i política a l'Alemanya, que va trobar concreció precisa a la Constitució de 11 d'Agost de l'any següent. A la quinta secció d'aquest Codi sacramental s'hi troba tota la matèria sobre l'esperit de la legislació social i després de reproduir totes les afirmacions ja expressades es diu a l'article 157 que el Govern federal establirà un Codi de treball uniforme, el projecte del qual ens consta s'està estudiant.

Fruit de l'equiparació dels drets dels obrers amb els dels patrons son el grans sindicats que han arribat a formar associacions comuns d'uns i altres arreglar els conflictes conseqüències de la guerra, però que a finals de Novembre de 1918 formaren definitivament l'Associació central comú, quals objectius van més enllà, car no paren solament en el contracte col·lectiu de treball, en la fixació de salaris, etc., sino que poden ser la base per a construir un nou sistema d'economia sense apel·lar a les revolucions, del qual son heralds la participació en els beneficis, l'accionariat obrer i altres formes d'intervenció del treball en el desenrotlló de la indústria.

Més a més dels sindicats existeixen les Cambres de comerç, d'indústria i d'agricultura, representants legals dels empleats. Existeixen els Consells de fàbrica i la nova constitució preveu tot un engranatge jeràrquic, muntant dessobre el Consell regional dels treballadors i el Consell econòmic federal.

Tot aquest pla tindrà la seva realització? Creiem que sí, ja que si l'esperit dona forma al cos, com ha dit un poeta, el que es remou dintre el cos social alemany, és renovellat. A més que els representants al Reichstag de les classes laborioses, entre els que es troben diputats del gran partit del Centre, en son garantia.—JULI VILA.

Suïssa contra el joc

III

Davant de l'amenaça el *Bureau Central de la Société Suisse des hôteliers* envia a la premsa articles pledejant la tolerància. El «*Journal de Genève*» els analitza i refuta en la forma que veurèm. «Quin és el principal argument de la Societat d'Amos d'Hotel?... Que sense el producte del joc els kursaals no podrien existir. Suprimir els kursaals es punyir al mig del cor nostra indústria hostalera, factor essencial de nostra prosperitat nacional». Molt bé, fa el diari ginebrí. Aquest argument, acceptem-lo, perquè «si la indústria hostalera reb una ferida al cor per la supressió dels kursaals i aquestos no poden existir sense el producte del joc, senyal doncs, que els jocs d'etzar explotats en aquestos establiments proporcionen al any, als seus propietaris, sumes considerables, que surten de la butxaca dels jugadors. Aquesta conclusió, que es dedueix de l'argumentació dels defensors de les cases de joc ens sembla irrefutable».

Però els partidaris del joc s'agafen ells mateixos. «Què diuen en el mateix article? Que els clients que venen a estiuejar consideren el joc com una simple distracció que ni omple ni buida les seves carteres». En què quedem? A n'aquests clients, els enganyen. Per un costat, la Societat de Fondistes diu que ningú els hi vol buidar les carteres. Però d'altre costat, sí que les buiden, tota vegada que la mateixa Societat afirma que sense aquesta «honesta distracció» els kursaals no podrien existir!

Ara bé. «Què s'en fa d'aquest diner tan ben guanyat?» «Els mateixos defensors del joc ens ho diuen, en un altre article. Cal senyalar que el producte d'aquest joc de que tant malparlen, no va pas tot sencer (subratllat del «J. de G») a les empreses dels Kursaals». Ah, diu llavors el *Journal de Geneve*: Això vol dir que la major part sí que hi va a parar als propietaris d'aquells establiments. En prenem nota. «L'excès (le surplus), declaren els nostres contradictors, va a l'entreteniment de passeigs públics, etc., i va en bona part també a obres de beneficència». Aquestes sumes atribuïdes a la beneficència tretes del producte del joc, constitueixen en certa manera una prima de segur contra el risc de l'indignació popular que

podria suscitar l'explotació d'aquesta passió (1).

«Però encara hi ha millor. Son els movils que atribueixen als jugadors, aquells que els voldrien veure entaulats a la «*bpule*» o als caballets: «El producte del joc en els Kursaals, diuen, pot ésser considerat com una «contribució voluntària» del estrangers rics a les despeses enormes de les nostres estacions de turisme». Aquesta noció de «contribució voluntària» es una veritable troballa: el nostre poble s'entendrà per l'actitut d'aquestos generosos forasters, els quals, quan apassionats i febreros s'instalen en una taula de joc i proven la fortuna de l'etzar no pensen pas en altre cosa que en aportar una «contribució voluntària» a l'embelliment de nostres estacions turístiques.

»I l'argument del primer article, què s'ha fet? No havíem quedat que els jugadors estaven convençuts de que no omplien ni buidaven la cartera? Ara tenim que aporten una «contribució voluntària»! Però, si tenen desitg de donar contribucions voluntàries, cap necessitat tenen de pagar-les a la taula de joc. Que se'ls hi demani directament una «contribució voluntària» en forma d'impost o donatiu per les societats de beneficència!

»No, tot això no es seriós. I menys ho és l'afirmació de que es, segons la Societat d'Amos d'Hotels, «absolutament injust pretendre que els propietaris de Kursaals volen enriquir-se mercè a la passió del joc». Veritablement es voler fer combregar al poble amb rodes de molí (vouloir faire pœndre au peuple des vessies pour des lanternes) intentar persuadir-lo del desinterès dels directors de les cases de joc, aixís com plorar llàgrimes de cocodrill (textual) sobre les institucions de beneficència alimentades amb el producte d'aquesta explotació!»

Però la desaprensió dels Amos d'hotels arriba al cimal quan diuen: «Els estrangers venen aquí per a reposar i distrèure-s. Estàn en el seu dret. Qui no té necessitat d'un esplai (une détente) per a calmar sos nervis i retrovar sa potencia de treball?»

«D'acord, cent vegades d'acord—contesta el *Journal de Geneve*—. Que vinguin a Suïssa

(1) «*Journal de Geneve*», 11 Mars, 1920.

els hostes a calmar sos nervis i a retrovar sa potencia de treball! (subratllat del diari ginebrí). Però la broma ja passa de mida quan nostres adversaris afirmen que la distensió dels seus nervis y la reconstitució de la potencia de treball es troven a la taula de joc! La febre del joc d'etzar gasta i mina els nervis i la potencia de treball: sostenir lo contrari es desmentir la realitat dels fets.»

Contrasten amb la paupertat de la defensa del joc, les valentes opinions d'alguns orgues portaveus de sectors molt distints, però tots els quals tenen per conclusió apoiar la iniciativa y prevenir els electors contra els perills del contraprojecte federal favorable al joc. Es a dir que els matços més contraris de la Premsa coincideixen en l'actitut resolutament oposada a la tolerancia de les cases de joc.

El periòdic radical *Turgauer Zeitung* (Revista de Thurgau o Turgovia) escriu:

«La guerra ha fet comprendre al món que ha de devenir mellor. Seria, doncs, molt inoportú consagrar en la Constitució la existencia d'una explotació que va a un fi contrari de la gran neteja que es fa avui necessaria.»

El professor Steiger diu, des del periòdic liberal *Basler Nachrichten* (Notícies de Basilea), que les «atraccions malsanes aparten de nostre país la clientela dels estrangers seriosos i atrauen en canvi als indesirables, que cap interès tenim en acullir com a hostes entre nosaltres». Expressa sa convicció de que el projecte de l'Assamblea no té per autor al Consell Federal, sino que ha sigut adoptat baix l'inspiració dels representants dels *Kursaals al Consell Nacional*, i afegeix que si prospera aquella fórmula les cases de joc es multiplicaran depressa en totes les grans estacions termals de Suïssa.

Així ho tem també la democràtica *Neue Schweizer Zeitung* (Nova Revista Suïssa), la qual bateja d'«article cauxú», el contraprojecte, d'elasticitat ben visible en favor de les

cases de joc. Diu a més amb raó molta: «Una moral que tendeixi a protegir els indígenes i a explotar sense escrúpuls els forasters, és cinica i contraria a l'esperit suís».

I ara ve la opinió, per a nosaltres interessantíssima, d'un periòdic catòlic, el *Courrier de Geneve*, on Mr. Gottret es pronuncia amb gran energia de forma i d'orientació. Els nostres lectors aplaudiràn el seu ferm y viril llenguatge, d'actualitat i aplicació oportuníssima a Catalunya, en prova de lo qual he posat en lletra grossa son sever i exactíssim judici:

«Com que ningú podrà sostenir ni amb la més petita apariència de raó el punt de vista que les cases de joc son recomanables, en resulta que ES FER OBRA UTIL, EXCELENT, MORALITZADORA, PATRIOTICA I SOCIAL, TANCAR AQUESTOS SALONS QUE, PER DORATS QUE SIGUIN, NO SON ALTRE COSA QUE ANTRES I CAVERNES DE LLADRES.

»L'esperit de lucre dels croupiers, dels seus patrons i de tota la gentussa equívoca (l'engance interlope) que viu al voltant del tapet verd, exigeix a les autoritats que tanquin els ulls sobre ço que passa a les sales de joc; el bé públic comana, al contrari, la prohibició del joc d'etzar. L'interès general ha de sobrepujar a l'interès particular» (1).

A seguit d'això fan els contraris de les cases de joc una apelació a la dignitat cívica i patriòtica, al prestigi històric de Ginebra i de Suïssa, a son esdevenidor, i adhuc a sos veritables interessos econòmics. Ho reproduïrem en l'article pròxim, fent remarcar la importancia que té aquest aspecte per a Barcelona en el moment de preparar-se nostra ciutat per a la magna Exposició.

R. RUCABADO.

(1) Citat al «Journal de Geneve», 17 Mars de 1920.

La qüestió a casa nostra

Laetentur coeli. Que s'alegrin els cels! Una baixa a la llista de repartiment dels diners del joc a Barcelona! Amb gran satisfacció ens adonarem que a la llista publicada a la premsa del dia 11 d'aquest mes no hi figura

va el Centre Moral Instructiu, de Gracia. Convenientment informats, ens assabentem que cap de les consignacions atribuïdes a n'aquesta entitat en els repartiments anteriors ha sigut feta efectiva, i que el Centre

mateix ha demanat i obtingut ésser esborrat. Això ha produït alegria general entre els socis d'aquella benemèrita entitat, la qual té l'honor d'ésser la primera en sortir-se del rengle dels col·laboradors del pacte amb el joc.

Be pot aplicar-se a n'aquest edificant geste del Centre Moral Instructiu de Gracia aquell text de l'Evangeli: «Aixis, Jo os ho dic, hi haurà mes goig al cel per un pecador que fassi penitencia, que no pas per noranta nou justos que no tenen necessitat de penitencia» (1).

Tant de bò,—esperem-ho de la Divina Caritat—que l'exemple d'aquella associació sigui seguit per altres. Preguem a Deu recompenxi la renúncia del Centre Moral Instructiu de Gracia, als cabals tacats d'infamia, fent-li ploure al damunt els tresors de Sa inagotable Providencia. Aquest Centre sí que es veritat que es *moral* i que es *instructiu*.

Per dissort amb aquesta nota blanca n'hem de donar una altra que es negríssima. A seguit d'aquella, que obre els ulls a l'esperança, en ve una altra que donaria el vèrtig marejador de la desesperació, tanta és la poixansa i empenta del Mal, que's revela amb un cinisme mai vist en aquesta matèria. Els partidaris del joc arreu del món usaven un llenguatge solapat i en parlaven, adhuc per a negociar sa llibertat d'una manera que semblava que s'en donaven vergonya. Però una defensa descarada, un elogi i una negació rodona de l'immoralitat del joc, no crec que s'hagués vist fins ara fa pocs dies, quan un periòdic d'una ciutat catalana, ha proclamat, amb gosadia sense precedents, el dret al joc. Es tracta de «*L'Igualadí*»: *Porta-veu del Partit Republicà d'Igualada i el seu Districte*, el qual, replicant en la interessant i ardida campanya moralitzadora que fa *L'Eco d'Igualada*, escriu al número del 12 de Novembre aquestes coses, d'amarguissim llegir. El *Porta-veu* es bilingüe, un dels dos articles que citem es castellà, i català l'altre. Els subratllats son nostres.

«No opinamos, como el timorato *Eco*, que el juego de azar sea la medida moral de un pueblo o de una autoridad. Creemos más bien que cuanto mayor es la riqueza y capa-

cidad industrial de un pueblo, más intensas y nutridas son sus diversiones.

»Ha pasado el tiempo en el cual el juego constituía un vicio nefando. Para un hombre moderno, por estricta que sea su moral, el juego, tal como ahora se hace, no constituye un relajamiento. El destino que se dá a parte del dinero de la banca, saca el juego, reglamentado y ejercido lícitamente dentro del orden ético, del grupo de acciones viciosas... Ya sabemos todos, que los hospitales, los asilos y demás locales benéficos, deben buena parte de su sostenimiento al dinero del juego. Y si el fin es de una moralidad irreprochable ¿porqué se han de repudiar por inmorales los medios?...

»Lo repetimos. El juego, condicionado como está, no solo no es inmoral, sino que es beneficioso.

»Es una pamema eso de que los hombres se pervierten y arruinan donde se permite el juego, juegan los que tienen dinero y juegan, aun sin juego, para los asilados y reclusos en los hospitales, que no lo tienen».

I l'article castellà acaba amb uns paràgrafs que per aludir a persones no reproduïm però que comencen amb l'afirmació següent, que té un valor testifical importantíssim: «*En Barcelona se juega más que en ninguna población española*».

De l'article català que es tot ell un atac furient als bons amics igualadins que lluiten pel bon nom de la ciutat nobilíssima, retallo aquest paràgraf model:

«Quan parlen de moral ens venen a la memòria aquelles paraules que la senyora Lambert deia al seu fill: No't permetis mes follies que les que't serveixin de gran plaer; i entenent-ho aixis també jo em permeto totes les follies que produeixen plaer al còs i l'esperit, sense preocupar-me d'aquesta ridícula moral que s'han inventat els hipòcrites convencionals».

Tinguis en compte que tota aquesta literatura es dictada per a defensar un estat de fet, que es d'absolut consentiment i llibertat del joc, contra el qual nostres amics fa més d'un any que lluiten debades. La espaventosa perversitat aixis manifestada dona idea del descens d'esperit que segueix al descens dels costums. Per tot comentari sobre aquests documents tristíssims els brindem a les persones que formen el Comitè dit d'Obra Benèfica i Social de Barcelona, i a les associacions i entitats col·laboradores, per a que puguin apreciar fins a quin punt arriba l'influència benèfica i social de la llur obra.

R. RUCABADO.

(1) S. Lluç, XV, 7.

En els camps de batalla

Les tenebres de la nit han embolcallat la terra i en la immensitat del cel parpallegen les primeres estrelles. Quan el sol es ponía, en els camps retrunyia el canó i els soldats amb un gran coratge perseguien l'enemic. Ara els canons han enmudit i diriau que sota el brill de les estrelles hi regna la pau. L'escomesa ha estat forta. Els camps són plens de cadavers. Quan v ingui el dia, quan la llum faci blavejar el cel i brillar totes les coses, seran soterrats i el mon no coneixerà el seu nom ni llur heroisme. Son herois anònims, fulles que s'han després de l'arbre de la vida, joves plens de fortitud que caminaven enlluernats per la llum de les il·lusions i dels somnis; i ara amb el cos trossejat i el pit sagnant, esperen que caigui damunt d'ells la terra piadosa que servarà les seves despulles. Quina basarda que fa estendre la mirada enllà dels camps i saber que hi ha cadavers insepulcres sota del cel clapiçat d'estrelles... Quan les tenebres siguin vençudes l'espectacle encara serà més horrible. Brillarà el sol i els ulls dels pobres soldats morts romandràn entenebrits. Potser alguna mare haurà tingut un mal somni i es desvetllarà espavorida cridant el fill que ja no veurà més!...

No tots els soldats reposen. En Joan i En Lluís son a la trinxera amb l'arma a les mans. Deu faci que aquesta nit poguem reposar, diu En Lluís. Hem passat un dia molt dolent. Dolent, respon en Joan? Jo he lluitat com una fera. Si hagués perdut l'arma m'hi hauria fet amb les ungles i les dents. Oh! com hi goso matant!

—Ets molt cruel, Joan. De vegades em fas por.

—Com que ets una damisel·la. Que vols que faci moxaines als nostres enemics?

—No; això seria ridícul. Ens maten i ens hem de defensar. Però una cosa es defensar-se i un altra cometre crueltats. Encara el veig el cap d'aquell moro que vares decapitar. Oh! quin horror! Quins ulls més oberts que tenia!

—Si tú no ho fas es perquè tens por.

—Si jo no ho faig es perquè soc cristià. Quina diferència hi haurà entre moros i cristians, si tots cometem crueltats? No; jo mai ho faré. L'enemic que caigui vençut als meus peus li donaré sepultura.

Els dos companys varen enmudir. Al cel

seguien brillant les estrelles. Al cim de les muntanyes veïnes s'hi veien llengotejar les flames de les fogueres.

—Quin silenci, digué En Lluís. L'enemic ens deixa reposar. Després d'una llarga pausa seguí dient: demà al meu poble hi haurà gran ballades de sardanes. Cada any per Sant Martí fem un aplec davant de l'ermita. Mai l'havia vist tant bonic com ara el meu poble!

—El meu poble és el mon, digué En Joan.

—El meu es més petit. Cada matí quan els meus ulls s'obren a la llum, enyoro la verdor d'aquells camps tan ben conreusats i aquelles muntanyes tan altes i aquelles fonts que canten en el silenci de les valls. Veig caminar lentament les vaques i sento sonar els esquellincs i veig el vaillet que seu vora d'elles amb un bastó a la ma. Si demà jo fos al poble aniria a l'aplec. En arribar a l'ermita trobaria la Mariona, que sempre sol ballar amb mí, i ballariem sardanes fins que el cor ens digués prou.

—Qui es aquesta Mariona?

—Una noia bonica com un pom de flors i bona com els angels.

—Els enamorats sempre teniu davant dels ulls un vidre color de rosa. Si jo parlés amb ella veuries que no es tan bona com sembla.

—Com ho saps si no la coneixes? Es que no has estimat mai?

—Mai. Jo tinc un altre concepte de la dona. Jo crec que no serveixen sinó per alegrar la vida.

—Si que som diferents tú i jo, Que no tens mare?

—No ho sé; mai m'he preocupat d'ella.

—Si que et planyo. Jo no sé com podeu viure sense amor. No saps si demà viuràs i tens el cor tan dur? No t'espanta el pensar que pots trobar-te aviat davant la presència de Deu?

—No sé qui és Deu. No he perdut mai el temps pensant en aquestes coses inútils.

—Saps perquè estic tranquil i en les hores de perill no perdo la serenitat? Perquè estic preparat com si anés amorir ara mateix. La meva mare em va donar una medalla de la Mare de Deu i la porto sempre damunt del pit.

—Jo el que vui es una bona arma per defensar-me i unes cames ben lleugeres per si soc perseguit.

—Com et planyo, amic meu. Blasfemes i estàs en perill de mort!

—Una monja de l'hospital em volia donar una medalla i no la vaig voler. Si me l'hagués donada un altra dona l'hauria admesa, però una monja...

—No creus en la grandesa d'ànima d'aquestes dones angelicals que han consagrat la seva vida a Deu?

—No; totes tenen el cor dur, altrament no fugirien de la vida.

Era ja nit alta quan es varen adormir. Els centinelles vigilaven amb l'arma a la mà. Passaven silenciosament les hores i la mort panava damunt dels camps de batalla esperant l'hora del combat. La mort estava cansada de tant brandà la dalla. El cel començava a clarejar lleugerament. Les estrelles es cobrien amb el vel puríssim que teixia la llum i la fosca anava esvaint-se. Fendí els aires el sò estrident d'una corneta i els soldats deixaren el mon dels somnis per entrar al mon de les realitats. Reberen ordre d'avençar i es posaren a caminar camps enllà sota del sol que començava a rodolar pels camins de l'infinit. Dalt d'un muntitjol es veie l'enemic formant una massa compacta. Es dividiren en petits grups i arrencaren a córrer. El combat fou dur, horrible. Els soldats lluitaven cos a cos i la terra es cobria de cadavers. Al lluny retrunyia el canó. Els moros xisclaven com feres mal ferides i uns i altres s'enfonzaven al pit l'arma occidona. Els soldats cristians, pletòrics de vida, amb els ulls guspirejants es defensaven heroicament. En Joan va caure ferit i En Lluís va auxiliar-lo, defensant la vida d'ell i la del seu company com un lleó. L'enemic fou rebutjat. En Joan no podia parlar, però va estrenyer fortament les mans d'En Lluís i va acostarse-les als llavis per tal de besarles. Varen ser recollits els ferits i portats a l'hospital. Alguns varen morir pel camí. En Joan tenia una ferida al pit. En arribar a l'hospital fou reconegut pels metges, els quals varen diagnosticar que la ferida era greu. Sor Maria no es movia del seu costat. Els altres ferits n'estaven un xic gelosos. Notaven que En Joan era tractat amb més sollicitud. Al cap de pocs dies va poder parlar i les primeres paraules varen ser d'agraïment. Sor Maria, em tracteu massa bé. Hi ha altres ferits que s'ho mereixen més que jo. Sor Maria contestà que tots els ferits eren germans seus i que els tractava amb el mateix amor.

En Lluís, sempre que podia, anava a visitar el seu company. Aquest el rebia amb

una gran efusió. Tú m'has salvat la vida, però em sembla que em moriré. No sé què em passa, Lluís. A l'hora de la mort es veuen les coses de molt diferenta manera. Passen davant meu, com horrible cavalcada, tots els fets de la meua vida i ara m'avergonyeixo d'haver obrat tant malament. En aquests moments voldria tenir al costat meu la meua mare, aquella santa dona que jo he fet patir tant i que no he estimat mai.

—Que no es amorosa amb tú Sor Maria, preguntà intencionadament En Lluís?

—Massa. Es un dona heroica. Mai hauria dit que sota d'aquests habits s'hi amagués un cor tan gran.

Sor Maria s'atancà al capsal del llit amb un somris als llavis. No sabeu, li va dir dolçament, que no podeu parlar?

—Perdmeu, Sor Maria, estava parlant de vos. Jo no vui morir-me sense abans demanar-vos perdó...

—Perdó de què, exclamà Sor Maria, amb una mica de turbació.

—No m'heu reconegut. Jo soc el que vaig robar al vostre pare i us vaig fer pobres.

—Us enganyeu; us vaig reconeixer de seguida.

—Es possible? Em vareu reconeixer i curaveu la meua ferida?

—I amb més amor que als altres ferits. No sabeu com gosa el meu cor afavorint els que m'han fet algún mal!

—Oh! quina grandesa, exclamà En Joan. M'heu avergonyit. Deixeu-me plorar com un infant: es la primera vegada que ploro. Passaren alguns dies. La ferida sofri serioses complicacions, que feien imminent la mort. En Joan cridà Sor Maria i li va dir: vui morir com un cristià. Quan En Lluís arribà a l'hospital, el seu company ja havia rebut els Sants Sacraments. No ploris, amic meu, digué En Joan. Moro tranquil. Si ara no morís, potser tornaria a caure. He estat dolent, però Deu m'ha perdonat. Si tornés a la vida jo t'asseguro que seguiria altres camins. Escriu a la meua mare. Viu a Roquesaltes. Diga-li que he mort cristianament, tal com ella volia que visqués. Diga-li també que hauria volgut morir als seus braços i besar-la per darrera vegada. Demana-li que em perdoni i que pregui per mí.

—Sí que pregarà per tú, Joan, la teua mare. Les mares no oblidem mai i perdonen sempre.

En Joan feu una extremitud i entregà la seva ànima a Deu.

CIVERA.

REFLEXIONANT

—M'han birlat tots els diners al joc. Qui havia de dir que un home com jo que ha cremat Convents i Asils, els havia de afavorir indirectament...

Les colles lliberals

En Romanones, armat d'un trabuc, es presentà al Congrés per tal de fer caure al govern i li sortí el tret per la culata. Els lliberals es reuneixen cada dia i fan junta i s'incregen mutuament. Es veu que per salvar Espanya no hi ha altra medicina que el lliberalisme. Ells tenen solucions per la guerra del Marroc i per tots els problemes. L'Alba, ha estat l'autor de la maniobra política. Aquest home, el més funest de tots els polítics lliberals, volia portar les aigües cap al seu molí. Les seves combinacions no han reït. Dissimuladament feia moure els prohoms lliberals, però el poble ha descobert el fil que els movia.

En els moments actuals, de gran trascendència per la vida d'Espanya, les colles lliberals s'entretenen a fer caure governs. Nosaltres estem allunyats de les lluites polítiques, però ens indigna l'espectacle que estan donant el que monopolitzen el patriotisme. Els lliberals han estat sempre funestíssims per Espanya. Els que lluiten han d'enarborar una bandera noble i no un drap espellifat. Si es que tenen fam de governar i de repartir-se el botí que ho diguin clarament. Tanta feina que hi ha a fer en matèria social, i es perd el temps en maniobres polítiques. Segueixen sense solucionar molts problemes que cada dia van agreujant-se més. Desapareixen moltes indústries que donaven vida a nuclis importantíssims d'obrers; es tanquen fàbriques importants i els polítics no pensen sino en les seves oligarquies. A Portugal passa el mateix. Els lliberals i la masoneria són els responsables de la decadència que cada dia es accentuant-se més en aquell poble germà.

El liberalisme està desacreditat en tots els pobles, i molt més a Espanya, que han tingut l'avinentesa de governar moltes vegades en moments crítics i han palesat la seva incapacitat. Estàn esmolant les armes per assaltar el poder. Ja fa molt temps que en són allunyats i els seus corifeus criden i demostren llur impaciència.

Cauran els uns, pujaran els altres, es repartiran els càrrecs i ja tindreu la gent satisfeta. El cas es firmar la nòmina i anar tirant. Els ideals són pels il·lusos, pels que tenen fè, pels que creuen que la societat podria salvar-se amb una mica d'espiritualitat.

J. C.

Un projecte de llei

El treball agrícola a Anglaterra

La premsa anglesa ens assabenta que el president del Sindicat Nacional dels obrers agrícoles, M. Walter Smith, ha presentat al Parlament un projecte de llei sobre el treball agrícola.

Aquest projecte fixa per un període de tres anys els salaris legals mínims (1) pels obrers d'ambos sexes i una durada màxima de treball de 48 hores per setmana i de vuit i mitja per dia (sense comptar el temps necessari pels àpats), exceptuant un dia per setmana que únicament es treballarà cinc hores i mitja. Els salaris mínims proposats són els següents:

Obrers, menors de 14 anys, 12 shillings; de 14 a 21 anys, 18 a 48 sh., segons l'edat del treballador; de més de 21 anys, 50 sh. Obrers menors de 14 anys, 3 pence (2) per hora; de 14 a 18 anys, de 4 pence a 7 i mig, segons l'edat; de més de 18 anys, 9 pence per hora.

Les hores suplementàries seran pagades a raó d'un terç d'augment sobre el salari normal; si el treball es efectuat en diumenge l'augment serà de dos terços. L'obrer podrà exigir treball suplementari únicament en la època de les collites i en cas d'urgència. Tots els obrers tindran dret a una setmana de vacances a l'any sense deducció de salari.

Una de les disposicions més importants tendeix a suprimir el sistema del *tied cottage* (3) que tan avorreixen els camperols. Seguiran funcionant els Tribunals de districte encarregats de solucionar tots els conflictes que sorgeixen en l'aplicació de les noves bases del treball.

(1) El salari mínim revisat en Setembre de 1920 per l'Agricultural Wages Board ha estat fixat de 42 a 45 shilling, segons les regions (el Shilling val 1'25 pessetes).

(2) Pence, plural de penny, moneda que val aproximadament deu centims.

(3) Casa llogada a un obrer camperol com part integrant del seu salari.

Els drets naturals de l'home

EL DRET D'ASSOCIACIO.—Tal com està avui organitzada la producció, no seria pas possible al proletariat resoldre aquest problema d'elevació i deslliurament, sense fer ús d'un altre dret natural, el de l'associació, reconegut pel mateix Deu en el llibre dels Eclesiastes quan diu: «Es millor que estiguin dos o més junts que no pas sols, car si l'un cau l'altre el sostindrà. Ay del qui va sol, que quan caigui no tindrà qui l'alci», i afegeix en els Proverbis: «El germà ajudat del seu germà es com una ciutat forta»; comentant lo qual diu l'Encíclica «Rerum Novarum» que l'Estat no té dret a prohibir l'existència d'aquestes associacions, quant els seus fins siguin tant lícits com els abans apuntats.

Està clar que el catolicisme li està vedat aprovar els procediments revolucionaris i la nomenada acció directa, en quant ataca lo que de sigles està condemnat en el Decaleg; el que tampoc aprova una gran massa proletaria, perquè sap que aquesta actuació més tard o més d'hora ha de tornar en contra d'ella mateixa, ja que contra d'ella s'alça en les altres classes, i fins un sector del proletariat, la llei de la reacció; llei per dissort massa oblidada i que darrerament ha perjudicat els interessos obrers, motivant determinats fracassos, com ho ha reconegut la Confederació General del Treball francesa en la darrera vaga carrilaire, confessant que l'opinió li havia estat adversa.

Però això, no pot pas ser argument per la supressió del sindicalisme, com no ho és per a la supressió de la propietat privada els seus abusos; puix com ha dit l'Abbé Luga, amb motiu de la projectada dissolució de la susdita C. G. del T.: «La força sindicalista no pot ser destruïda, la seva destrucció seria contrària al bé de la societat, l'avenc de la qual quedaria compromés o retraçat». El que pot fer l'Estat, es encarrilar a uns i altres per les vies de la justícia, exigint responsabilitats jurídiques sense privilegis de classe, i en tot cas establir-los a favor dels humils i desvalguts, perquè els poderosos, per la mateixa força de l'inèrcia, tendeixen naturalment a l'opressió.

Per aquest motiu, el catolicisme social defensarà sempre a ultrança la sindicació obrera, no espantant-se dels seus radicalismes, mentre no es desplaci en la seva tendència, i en llur actuació, de la vida de la justícia. Jo invito als obrers més recalcitrants, a que llegeixin el programa social dels catòlics bel-

gues i suïssos, el del Partit Popular Italià i de nostre grup de la Democràcia Cristiana i si no estan cegats per la passió, hauran de reconèixer que l'implantació d'aquells programes satisfaria amb escreix les més exigents reivindicacions dels proletariat.

Convençuts de que la vostra salvació està en vosaltres, convençuts de les relacions naturals, gairebé fatals, que junten als d'un mateix ofici o professió (paraules del Grup de D. C.) i tenint en compte l'actual separació d'interessos, avui com avui hem de ser partidaris decidits de la sindicació pura, formada exclusivament d'obriers autèntics completament deslligada de tot patronatge, entenent que li causen greus perjudicis els que la taren originàriament d'*amarillisme*, del que precisa borrar-ne fins les apariències.

Les condicions del Treball a Alemanya

Segons el diari alemany «Handel und Gewerbe», les Cambres de Comerç han fet les observacions que anem a esmentar, sobre l'avantprojecte regulant les hores de treball en la indústria.

La situació econòmica d'Alemanya no permet establir la jornada de vuit hores, mentre els països rivals, economicament parlant, refusen adoptar-la.

La clàusula que priva l'obrer d'acceptar cap més treball un cop complertes les vuit hores, provoca diversos comentaris. Un gran nombre de Cambres de Comerç consideren que aquesta disposició es atentatòria als drets de l'individu i prevenen que serà molt difícil d'aplicar-la.

L'edat mínima d'admissió dels infants al treball hauria d'ésser fixada als tretze anys i mig, i aquests haurien d'ésser considerats com obrers un cop complerts els 16 anys (límit d'edat adoptada pel Codi industrial).

Les disposicions de la llei haurien d'estendre's a les societats cooperatives de producció.

El número de dies suplementaris que podrien ésser autoritzats pels inspectors del treball podria arribar a 120 o a 90 per any.

La clàusula estipulant que el treball suplementari serà pagat a raó d'una vegada i un quart sobre el jornal establert normalment, ha promogut fortes protestes; moltes Cambres de Comerç demanen la supressió de la dita clàusula.

Segurament aquest avant-projecte serà aprovat introduint-hi moltes modificacions.

D'ací i d'allà

Ens em estat fixant que des del començament de les tasques parlamentaries al Senat tracten qüestions econòmiques i al Congrés les polítiques.

No hi ha dret. Per que s'ha d'amargar la vida dels pobres avis de la Pàtria amb un xàfec de números? Ells que ja es senten supernumeraris.

Per aquest motiu han demanat que a corre-cuita es comenci a l'Alta Cambra (les golfes, vindriem a dir), el debat sobre el Marroc.

Tothom ha de fer brometa en aquest mon!

L'Alba es un polític més entremaliat que el comte de Romanones, i que suara ha estat a punt de dar un disgust adhuc al propi comte, pel timo de la proposició incidental. L'incident va ser la desfeta moral de la unió dels lliberals i sort que en Romanones va anar en compte i amb el marquès d'Alhucemas.

A tot això en diuen fer política i fer pàtria. Ara que al diccionari vol dir altra cosa.

Ens assabentem que els subdits d'Abd-el-Krim que treballaven a les mines espanyoles abans de la guerra, cobraven una pesseta i mitja més que els obrers de la península allí empleats.

I això sense fer vagues ni sindicats.

Si ja diem nosaltres que devegades val més ser moro.

II que ens perdoni Mahoma!

El govern sovieta de Rússia ha acordat llençar una emissió de cent milions i dirigir-se als obrers internacionals perquè la cobreixin.

No més que en cinc cèntims per cap el ne-

gociet es rodó, perquè per cinc cèntims no val la pena de tornar-los. El govern dels soviets ha desterrat la caritat del seu programa.

L'any 1914 irember! també es va debatre al Congrés el problema africà i la discussió va finir en una sessió en que la Cambra estava buida, perquè els diputats eren a una *corrida de toros patriòtica*.

Com que gracies a Deu estem al país dels precedents, tenim confiança de que ara es decidiran pel mateix.

A la fi per moure brega sempre dona més marge una *espantá* del Gallo que un desvergonyiment d'en Prieto.

Tal volta ja estaria resolt el plet anglo-irlandès, si no fos pels protestants de l'Ulster que no volen viure menats per un poble catòlic.

I abans quan els irlandesos demanaven l'autonomia ells se sentiren centralistes, i ara es senten autonomistes.

La qüestió es ser protestant.

Amb motiu del debat sobre el Banc de Barcelona, el ministre de Gracia i Justícia va dir que es dirigiria a la Comissió de Codis per a que reformés el de Comerç.

Això també té precedents, perquè a la nostra terra quan se parla de qualsevol assumpte el que es precisa tot seguit es reformar el legislat.

Ve'taquí un retol que brindo al President del Consell: «*La Reformadora*». Se vuelven leyes del revés: se zürzen proyectos sin conocerse, todo queda nuevo. Nota: Los forros son los mismos, no se tocan.

Hi han Sindicats catòlics-agraris que van en decadència.
 ¿Per què? Perque els seus directors no han llegit l'obra del P. Chalbaud
Sindicatos y Cajas Rurales
 Compreu-la i llegiu-la. — De venta a ACCIÓ POPULAR. — Preu: 8 pessetes

NOTICIARI

ASSEMBLEA ANUAL

Aquest any l'Assemblea de la Confederació Nacional Catòlica-Agrària ha tingut importància insospitada. L'ha presidit el senyor Bisbe de Plasencia, representant del Cardenal Arquebisbe de Toledo. Ha prés acords de transcendència; ha renovat el Consell de Vigilancia; ha elegit els representants regionals per a formar part del Consell Directiu; ha honorat al fundador i apòstol de la C. N. C. A., senyor Monedero, president honorari perpetuu de dita grandiosa entitat, substituint-lo en la presidència efectiva el Comte de la Cortina.

Entre altres acords n'hi ha algun contra el caciquisme que obstrueix, amb baixes mires, el desenrotll de la Confederació, i un altre demanant que la col·laboració als segurs obrers obligatoris de la Confederació s'entengui respectant la seva organització present, administrant-la ella mateixa, i dedicant al capital dels segurs als interessos de la Agricultura, i obligant als obrers agrícoles, com als patrons, a la tributació corresponent.

— En la sessió extraordinària celebrada per la comissió mixta del Treball en el comerç de Barcelona acordà agrair les comunicacions rebudes dels senyors Maura, Matos, Sedó i Oyuelos (assessor tècnic del ministeri del Treball referents a la R. O. del 18 del passat mes, confirmant les atribucions de la Comissió Mixta.

— Senyal dels temps: la Associació d'obrers ferroviaris de l'Argentina, protesta contra l'establiment oficial de la jornada de vuit hores, i sol·licita el restabliment de la jornada de deu, que abans regia.

— Al Senat s'ha tractat sobre la creixent carestia de la vida, cada dia més difícil per la classe mitja.

A Barcelona van fracassant tots els intents que es fan per a abaratir-la. El Mercat lliure de fruites i llegums no ha donat el resultat que esperavem.

— La Junta Central de Colonització Interior s'ha reunit amb el fi principal d'infor-

mar al Govern sobre la seva intervenció en la colonització agrícola a la Zona del Protectorat d'Espanya al Marroc, acordant emetre dictamen en un tot conforme amb el pensament del Ministeri d'Estat i oferir al Govern sa més decidida i entusiàstica cooperació.

La comissió de Repoblació Forestal de la Mancomunitat de Catalunya treballa per la divulgació dels procediments pràctics del conreu i tractament de boscos.

Conté una relació de coníferes de bon rendiment i molt indicades per a la nostra regió.

El secretari de la comissió de Repoblació Forestal de la Mancomunitat, Palau de la Generalitat, està encarregada de facilitar exemplars a qui els sol·liciti.

— Per iniciativa real van a construir-se a Madrid habitacions per a obrers.

— A Tortosa, els jornals ordinaris a la collita del arròs han sigut enguany de 16'50 per jornalier i de 40 per caballeria.

— A la Porta del Sol, de Madrid, s'ha obert, montada esplèndidament, la Casa Social de la Confederació Nacional d'Estudiants Catòlics, entre els quals n'hi ha molts de la classe agrícola.

Un fet interessant (i n'hi ha de molts altres) del desenrotll dels Sindicats agrícoles a nostra terra, es el del Sindicat Agrícol Comarcal del Penedès baix. Amb tres anys compta amb 586 socis. Posseix una gran fàbrica destiladora, premses, serveix de compra-venta de brises, etc. Els guanys han estat extraordinaris.

— La Junta directiva del Patronat de les Obreres de l'Agulla, participa que queda oberta a la sala d'actes de la església de Santa Anna, la exposició i venda de labors a preus limitats.

— La Lluita contra la Mortalitat Infantil, prepara la segona expedició de llibres per als hospitals de Melilla.

Poden entregar-se a la Llibreria Litúrgica (Clarís, 15), i a la Editorial Poliglota (Petrítxol, 8).

INDUSTRIA CATALANA
MARCA DEPOSITADA

GRAN CERERIA
DE **ANTONIO SALA**

40 Calle de la Princesa 40
Teléfono 428

BARCELONA

BLANQUEO de Ceras en grande escala
FABRICA de Bujías Estearicas y transparentes

NUEVO SISTEMA ALVAPOR
2 Diplomas de honor
PRIVILEGIADO POR S. M.
2 Grandes premios

GRAN CERERIA

ESPECIALIDAD en cirios, blandones, bujías, candelas y todo lo concerniente al ramo de cerería, elaborado con toda perfección al peso, forma y gusto de cada país en CERAS PURAS DE ABEJAS para el CULTO CATOLICO, y con buenas mezclas de varias clases y precios. «Sin humo, olor ni carbón.»

BLANQUEO DE CERAS en gran escala, puras sin mezcla.

CERAS AMARILLAS de todas procedencias Cerecina, Perafina, Estearina, etc. etc.

FABRICA de BUJIAS Estearicas y transparentes, blancas y colores de todas clases y varios precios. Cirios y blandones estearicos de todas dimensiones.

Casa fundada en 1858. Expediciones a todos los puntos de la Península y Ultramar.
12 MEDALLAS DE 1.ª y 2.ª CLASE

Princesa, 40 **ANTONIO SALA** Barcelona

Teléfono, 428. A.

Se remiten notas de precios, y catálogos, gratis.

CATALUNYA SOCIAL
SURT ELS DISSABTES

Un any. 8 ptes.
Sis mesos 4 »
Cada número . . 15 cèntims.

ANUNCIS A PREUS ECONÓMICS

CONSULTORIO CLÍNICO

DEL

DR. R. JORDÁ MASIP

Tratamiento moderno de las enfermedades génito-urinaris y cirugía

Condiciones especiales para trabajadores.

HORAS DE VISITA:
DE 7 A 9, TARDE.

BOQUERIA, 27 pral. 2.ª
Entrada: ALSINA, 3.

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanilla, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península. Indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliedo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

LEGÍA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LEGIA LIQUIDA EXTRAJO
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluidas la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

BIBLIOTECA DE LA ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana**, per el reverent Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales**, per el R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España**, per el Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Problemas sociales de actualidad**, per el Dr. D. Severí Aznar. Ptes. 4.
- Las casas baratas**, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista**, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Ptes. 3.
- Manual de estudios sociales**, per el R. P. Rutten. (Agotat).
- La mutualidad escolar**, per el R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España**. Quint curs celebrat a Barcelona. Un tomo de 700 planes, ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de «El Social»**. Anys 1911, (agotat), 1912 (agotat), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. una l'exemplar.
- Anuario Social de España**. Any I, 1915-1916, pessetes 5.
- Anuario Social de España**. Any II, 1916-1917. Pessetes 5.

FULLETS

- Enciclica Rerum Novarum** de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'10 ptes.; 25 exemplars, 2 ptes.; 50 exemplars, ptes. 3; 100 exemplars, ptes. 5.
- El peligro del laicismo y los deberes de los católicos**, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo**, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes, 0'10; 100 exemplars, ptes. 9.
- Sobre los estudios sociales**. Allocució del Nunci de Sa Santitat en Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich y la Acción Social Popular**. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción**, per el Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras**, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Ptes. 0'50.

- Deberes del momento presente**, per l'Exm. i Il·lm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote**, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- A los jóvenes. El deber de la Acción**, per Monsenyor Baunard, ptes. 0'15.
- La educación por la acción**, per el Rvnt. P. Rius Amado, S. J. Ptes. 0'20.
- Los grupos selectos** per Pau Normand d'Authon. Ptes. 0'50.
- Las ligas de Compradores**, per el Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- La organización sindical**, per E. Vossen. Ptes. 0'20.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?** Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París**, per Modest H. Villascusa. Ptes. 0'15.
- Un apóstol de las uniones profesionales**, per Modest H. Villascusa. Ptes. 0'15.
- ¡Tú serás Rey!**, per Darío. Ptes. 0'50.
- El nuevo censo electoral social. Registro de Asociaciones profesionales y entidades económico-sociales**. Ptes. 0'20.
- Elección de vocales de representación social en las juntas de Reformas sociales**. Ptes. 0'20.
- ¿Ladrones los socialistas?** Qüestió discutida per C. A. revolucionari social. Un exemplar pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars ptes. 75.
- La redención obrera** proposada per E. H. del C., propagandista avangat. Un exemplar ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, pessetes. 8; 1000 exemplars, ptes. 75.
- ¿Habrá siempre clases sociales?** Un exemplar, pessetes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars, 75.
- El partido Obrero** segons C. Alvarez. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars, ptes. 75.
- Lecturas sociales**:—«Entre costureras», ptes 0'05; «La enseñanza técnica», ptes. 0'05.—«Lecturas», ptes. 0'05.—«Del lujo», ptes. 0'05.—«Habitaciones obreras», ptes. 0'05.
- El pan nuestro... Orientaciones obreras**. Grátis per a tots els socis cooperatius de l'Acció Popular.

Models d'Estatuts i Reglaments per a obres socials.

Fulles, Himnes, Cartells, etc., etc.

De venta a ACCIO POPULAR, Baix de Sant Pere, 5